

Sosiaalityö

Sosiaalityö –oppiaineessa tarkastellaan ensinnäkin ihmisten moninaisia elämänolosuhteita ja ongelmia, niiden syntyprosesseja sekä yhteiskunnalliseen eriarvoisuuteen liittyviä kysymyksiä niin yksilöiden kuin yhteiskuntienkin tasolla. Toiseksi analysoidaan sosiaalityön käytäntöjä ja menetelmiä sekä erilaisten palvelu- ja auttamisjärjestelmien toimintaa. Lisäksi pohditaan ja kehitetään sosiaalisten ongelmien ja eriarvoisuuden vähentämiseen ja poistamiseen tähtäviä (ammattillisia) toimintatapoja.

Näiden eri osa-alueiden erittelyssä käytetään ja muokataan yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen välineitä sekä hyödynnetään myös monitieteistä käsitteistöä. Sosiaalityöstä tekee omintakeisen akateemisen oppiaineen sen erityinen suhde käytäntöön: käytäntö on sosiaalityön keskeinen tutkimuskohde ja oppiaine on jatkuvassa vuoropuhelussa kentän ammattilaisten ja erilaisten asiakasryhmien kanssa.

Sosiaalityön koulutuksella on pitkä perinne Tampereen yliopistossa. Myös tutkimusyksikkönä sosiaalityöllä on pitkä historia ja vankka asema niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Sosiaalityön tutkimusta ovat profiloineet kiinnostus sosiaalisen hoivan, sosiaalityön käytäntöjen ja vuorovaikutuksen, marginalisaation, perheen, lasten ja lastensuojelun, yhteisöjen sekä päihteidenkäytön tutkimiseen. Painopistealueilla on monia toimivia yhteistyösuhteita tutkijoihin Suomessa ja muualla sekä alalla toimiviin ammattilaisiin ja kansalaisjärjestöihin. Tutkimustyön integrointi sosiaalityön koulutukseen on keskeinen opetusta ohjaava tekijä.

Sosiaalityön opetuksen tavoitteena on

- antaa opiskelijalle valmius toimia ammattitaitoisena sosiaalityön tekijänä ja tieteilisenä asiantuntijana sosiaalityön toiminta-alueen asiakas-, hallinto-, tutkimus- ja opetustehtävissä ja muissa sosiaalista asiantuntemusta vaativissa tehtävissä.
- antaa valmiudet tieteellisten jatko-opintojen harjoittamiseen.

Kandidaatin tutkinnon pääaineopinnot koostuvat perus- ja aineopinnoista. Perusopinnoissa luodaan perusta sosiaalityön keskeisiin teoreettisiin, historiallisiin ja ammatillisiin lähtökohtiin. Aineopinnoissa opiskellaan sosiaalityön toimintaympäristöä, ammatillisia taitoja ja tutkimustyön perustaitoja. Maisteritutkinto koostuu sosiaalityön syventävistä opinnoista. Syventävissä opinnoissa vahvistetaan näkemystä sosiaalityön ajankohtaisista muutoksista ja tutkimussuunnista, monipuolistetaan ammatillisia valmiuksia ja syvennetään tutkimustaitoja.

Opiskelijalla on mahdollisuus valita sivuaineet vapaasti. Koska sosiaalityö -pääaineesta valmistutaan varsin monenlaisiin tehtäviin, voi sivuainevalinnalla suunnata omaa sijoittumista. Muut yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan oppiaineet ovat olleet pitkään sosiaalityön opiskelijoiden tärkeitä sivuaineita. Viime aikoina on korostettu lisäksi kieliopinnot tärkeyttä monikulttuurisessa maailmassa; toisaalta sosiaalityön toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset ovat puoltaneet taloudellisten ja hallinnollisten aineiden opiskelua.

Sosiaalityö pääaineena valmistuneet ovat sijoittuneet ensisijaisesti sosiaalityön tehtäviin. Valmistuneet ovat sijoittuneet sosiaalityön asiakastyöhön sekä erilaisiin projektitehtäviin ja hallinto-, opetus -ja tutkimustehtäviin. Ominaista valmistuneille on ollut, että he ovat työllistyneet hyvin ja heidän tehtävänsä ovat edellyttäneet ylemmän korkeakoulututkinnon tasoista koulutusta. Pätevistä sosiaalityöntekijöistä on edelleen puutetta.

Sosiaalityöntekijän kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, johon sisältyy tai jonka lisäksi on suoritettu pääaineopinnot tai pääainetta vastaavat yliopistolliset opinnot sosiaalityössä (laki 272/2005). Sosiaalityön pääaineopiskelijat ovat kelpoisia sosiaalityöntekijän tehtäviin ja sivuaineopiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa kelpoisuuden tuottavat opinnot kuvatulla tavalla laitoksen kotisivulla osoitteessa www.uta.fi/laitokset/sospol/

Tutkintojen rakenteet

Syksyllä 2005 aloittaneet

Yhteiskuntatieteiden kandidaatin tutkinto

Orientoivat opinnot ja HOPS	2 op
Yhteiset opinnot	25 op
Kieli- ja viestintäopinnot	14 op
Pääaine, perusopinnot, aineopinnot johon sisältyy tutkielma ja sitä tukevat opinnot 10 op	85 op
Sivuaineet ja muut opinnot josta yhtä oppiainetta vähintään 35 op	54 op
Yhteensä	180 op

Yhteiskuntatieteiden maisterin tutkinto

Pääaineen syventävät opinnot johon sisältyy pro gradu -tutkielma 40 op ja sitä tukevat opinnot 20 op	120 op
Yhteensä	120 op

Syksyllä 2004 tai aiemmin aloittaneet

Yhteiskuntatieteiden kandidaatin tutkinto

Yleisopinnot tai yhteiset opinnot*	10 ov
Kieli- ja viestintäopinnot	9 ov
Pääaine, aineopinnot johon sisältyy tutkielma ja kypsyysnäyte	45 ov
Sivuaineet ja muut opinnot josta yhtä oppiainetta vähintään 25 ov	56 ov
Yhteensä	120 ov

*syksyllä 2004 aloittaneet suorittavat tiedekunnan yhteiset opinnot

Syksyllä 2004 tai sitä ennen aloittaneet suorittavat pääaineen perus- ja aineopinnot opetussuunnitelman mukaisesti lukuun ottamatta opintojaksoa A2, josta suoritetaan vain yksi kohta (3 ov).

Yhteiskuntatieteiden maisterin tutkinto

Kandidaatin tutkinnon	120 ov
(tai vastaavat opinnot ilman tutkielmaa) lisäksi:	
Pääaine, syventävät opinnot johon sisältyy pro gradu –tutkielma 20 ov	40 ov
Yhteensä	160 ov

Yhteiset opinnot

Syksyllä 2004 ja sitä myöhemmin aloittaneet opiskelijat suorittavat pääaineopintojen yhteydessä tiedekunnan yhteiset opinnot (ks. kuvaukset s. 14-18). Sosiaalityön pääaineopiskelijat suorittavat yhteiset opinnot seuraavasti: P1 opintojakson kanssa samanaikaisesti Yhteiskuntatieteiden ajankohtaisia kysymyksiä, P2 opintojakson kanssa samanaikaisesti Johdatus tieteelliseen ajatteluun ja tutkimukseen, P3 opintojakson kanssa samanaikaisesti Yhteiskuntatieteiden teorian, A1-A3 opintojaksojen kanssa samanaikaisesti Empiirisen tutkimuksen menetelmät sekä Tilastotiede ja SPSS.

Sosiaalityön opetusohjelmassa on merkitty yhteisten opintojen vastuuolettaja. Vastuuolettaja ottaa suoritukset vastaan, päättää mahdolliset korvaavuudet ja antaa opintojaksoihin liittyviä lisätietoja.

Yleisopinnot

Ennen vuotta 2004 aloittaneilta opiskelijoilta vaaditaan tiedekunnan yleisopinnot (ks. tiedekunnan kotisivu).

Sosiaalityö sivuaineena

Sivuaineopiskelijoille suositeltava kokonaisuus (40 op) koostuu Sosiaalityön perusopinnoista (P1-P5, 25 op) täydennettynä aineopintojen Sosiaalityön toimintakentät -jaksolla (A2, 15 op) Kokonaisuus tarjoaa tietoa sekä sosiaalityöstä ja ajankohtaisista sosiaalisista ongelmista että yhteiskunnallisista tavoista kohdata ja ratkaista sosiaalisia ongelmia. Siksi kokonaisuus tukee monien oppiaineiden opiskelua.

Ne sivuaineopiskelijat, jotka haluavat suorittaa sosiaalityön tekijän kelpoisuuden tuottavat opinnot, opiskelevat pääsääntöisesti sosiaalityön perus-, aine- ja syventävät opinnot. Huomattavaa on, että Sosiaalityön taidot -kohtaan voidaan ottaa sivuaineopiskelijoita vain rajoitetusti. Se tulee ottaa huomioon opintojen suunnittelussa. Tarkempaa tietoa pätevyyttä tuottavasta sosiaalityön koulutuksesta on saatavilla sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön laitoksen kotisivulla.

Sosiaalityö

Perusopinnot (25 op/15 ov)

Opiskelija on omaksunut perustiedot sosiaalityöstä. Opiskelija tuntee sosiaalityön peruskäsitteet sekä teoreettiset ja käytännölliset lähtökohdat. Lisäksi opiskelija tuntee sosiaalityöhön kytkeytyvät toiseuden, syrjäytymisen ja osallisuuden teemat ja on perehtynyt sosiaalityön toimintaympäristöön ja tehtäviin nyky-yhteiskunnassa. Opiskelun tuloksena opiskelija rakentaa analyttisen suhteen sosiaalseen todellisuuteen. Sosiaalityöhön orientoitetaan sekä tutkimuksellisesti että käytännöllisesti.

P1 Perusteet (9 op/5 ov)

Perusteet suoritettuaan opiskelija tuntee sosiaalityön peruskäsitteet ja lähtökohdat oppiaineena, yhteiskuntatieteellisenä tutkimuksena ja käytännönä. Erityisesti opiskelija on perehtynyt sosiaalityön historiallisiin, normatiivisiin ja tiedonmuodostukseen liittyviin perusteisiin.

Työtavat: luennot ja/tai kirjallisuuskuulustelut yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan yleisinä tenttipäivinä

Pääaineopiskelijat suorittavat samanaikaisesti tiedekunnan yhteisistä opinnoista kohdan: **Yhteiskuntatieteiden ajankohtaisia kysymyksiä.**

P1a Sosiaalityön peruskurssi (2 op/1 ov)

Pääaineopiskelijat: Luennot (24 t) (pakollinen)
Sivuaineopiskelijat: Luennot **tai** vaihtoehtona korvaava kirjallisuus:

Raunio, Sosiaalityö murroksessa. Gaudeamus 2000.

Viaalainen & Maaniittu (toim.), Tehdä itsensä tarpeettomaksi. Stakes 1997.

P1b Sosiaalityön historia (2 op/1 ov)

Jaakkola ym., Armeliaisuus, yhteisöapu, sosiaaliturva. Suomalaisen sosiaaliturvan historia. Sosiaaliturvan keskusliitto 1994.

Toikko, Sosiaalityö ideat. Johdatus sosiaalityön historiaan ja perinteisiin. Vastapaino 2005.

P1c Sosiaalityön arvot ja etiikka

(2 op/1 ov)

Banks, Ethics and Values in Social Work. Palgrave 2001.

Talentia, Ammattieettinen ohjeisto www.talentia.fi ja

IASSW and IFSW Proposals for A New Ethical Document, www.ifsw.org

P1d Sosiaalityön teoria ja tiedonmuodostus

(3 op/2 ov)

Granfelt ym., Monisärmäinen sosiaalityö. Sosiaaliturvan keskusliitto 1993.

Karvinen, Pösö & Satka (toim.), Sosiaalityön tutkimus. Metodologisia suunnistuksia. SoPhi 2000.

Sipilä, Sosiaalityön jäljillä. Tammi 1989.

P2 Sosiaalisen työn elävät käytännöt

(5 op/3 ov)

Opiskelija omaksuu erittelevän, omakohtaisen ja tutkimuksellisen suhteen sosiaalisen työn käytäntöihin.

Työtavat: seminaari, luennot ja kirjallisuuskuulustelu yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan yleisinä tenttipäivinä.

Pääaineopiskelijat suorittavat samanaikaisesti tiedekunnan yhteisistä opinnoista kohdan: **Johdatus tieteelliseen ajatteluun ja tutkimukseen.**

P2a Vapaaehtoistyö tai Elävät käytännöt

-seminaari (3 op/2 ov)

P2a1 Vapaaehtoistoiminta (50 t), ja seminaarit

+ essee (30 t)

Oheiskirjallisuus: **Eskola & Kurki,** Vapaaehtoistyö auttamisena ja oppimisena. Vastapaino 2001.

P2a2 Elävät käytännöt –seminaari

Seminaari on tarkoitettu [pääaineopiskelijoille.](#)

P2b Kokijana, näkijänä ja tulkkina (2 op/1 ov)

Luennot (24 t) tai korvaava kirjallisuus:

Eräsaari, Kohtaamisia byrokraattisilla näyttämöillä. Gaudeamus 1995.

Granfelt, Kertomuksia naisten kodittomuudesta. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Hki 1998. **tai** **Artikkelikokoelma**; Kokijana, näkijänä, tulkkina. Ilmestyy 1.1.2006.

P3 Syrjäytyminen, toiseus ja osallisuus (3 op/2 ov)

Opiskelija tuntee syrjäytymisen ja toiseuden teoreettiset käsitteet, erilaiset yhteiskunnalliset ja kulttuuriset prosessit ja syntyvät sekä syrjäytymisen vastaiset osallistamisen strategiat.

Työtavat: kirjallisuuskuulustelu yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan yleisinä tenttipäivinä tai osallistuminen korvaavaan opetukseen.

Pääaineopiskelijat suorittavat samanaikaisesti tiedekunnan yhteisistä opinnoista kohdan: **Yhteiskuntatieteiden teorian**.

Jokinen, Huttunen & Kulmala, Puhua vastaan ja vaieta – neuvottelu kulttuurisista marginaaleista. Gaudeamus 2004.

Helne, Syrjäytymisen yhteiskunta. Stakes Tutkimuksia 123. Helsinki 2002.

Juhila, Forsberg & Roivainen (toim.), Marginaalit ja sosiaalityö. SoPhi 2002.

P4 Yhteisöt ja yhteisösosiaalityön lähtökohdat (3 op/2 ov)

Opiskelija tuntee yhteisösosiaalityön käsitteellisen ja toiminnallisen taustan sekä on perehtynyt erilaisiin yhteisöissä toteuttaviin sosiaalityön työmuotoihin ja menetelmiin.

Työtavat: Yhteisöt ja yhteisösosiaalityön lähtökohdat verkkokurssi tai korvaava kirjallisuuskuulustelu yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan yleisinä tenttipäivinä.

Holmila, Kylä kaupungistuvassa yhteiskunnassa. Yhteiselämän muutos ja jatkuvuus. SKS 2001.

Kopomaa (toim.), Kohti kaupunkisosiaalityötä – haasteena tasapainoinen kaupunki. Palmenia-kustannus 2003.

Roivainen, Yhteisöt ja yhteisösosiaalityön lähtökohdat – verkkojulkaisu. Tampere University Press 2004.

P5 Sosiaalityön toimintaympäristö (5 op/3 ov)

Opiskelija on perehtynyt sosiaalityön hyvinvointivalttiolliseen ja erilaisista kansalaisyhteiskunnan toimijoista ja perheestä rakentuvaan toimintaympäristöön ja sen kehittymiseen.

Työtavat: kirjallisuuskuulustelu yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan yleisinä tenttipäivinä.

Anttonen & Sipilä, Suomalaista sosiaalipolitiikka. Vastapaino 2000.

Mutka, Sosiaalityön neljäs käänne. Sophi 1998.

Niemelä & Dufva (toim.), Hyvinvoinnin arjen asiantuntijat. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus. PS-kustannus 2003.

Forsberg & Nätkin (toim.), Perhe murroksessa – kriittisen perhetutkimuksen jäljillä. Gaudeamus 2003.

Aineopinnot (60 op/30 ov)

Sosiaalityön aineopinnot suoritettuaan opiskelija tuntee yhtäältä sosiaalityön keskeiset toimintakentät, ammatilliset käytännöt ja palvelujärjestelmät. Toisaalta opiskelija on omaksunut yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen perustutkimustaidot ja osaa soveltaa niitä. Sosiaalityöhön orientoidutaan niin ammatillisesti kuin tutkimuksellisesti. Pääaineopiskelijat suorittavat samanaikaisesti opintojaksojen A1-A3 kanssa tiedekunnan yhteisistä opinnoista kohdat: **Empiirisen tutkimuksen perusteet** sekä **Tilastotiede ja SPSS**.

A1 Sosiaalityön hallinnolliset lähtökohdat (8 op/5 ov)

Opiskelija on perehtynyt sosiaalioikeuteen ja sosiaalihuoltoon ja niihin ehtoihin, joilla oikeus ja hallinto toisaalta rajaavat sosiaalityön toimintaympäristöä ja toisaalta tarjoavat mahdollisuuksia ja välineitä erityisesti kuntatasolla tehtävään sosiaalityöhön. Jakson aikana opiskelijalle on muodostunut myös näkemys sosiaalityön ohjaus- ja johtamisjärjestelmistä.

Työtavat: sosiaalioikeuden luennot ja oikeustapausharjoitukset. Sosiaalihuollon hallinnon osuus suoritetaan kirjallisuuskoulusteluna yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan yleisinä tenttipäivinä.

A1a Sosiaalioikeuden perusteet (5 op/3 ov)

Luennot (40 t), oikeustapausharjoitukset (24 t)
Opetusta annetaan kahdessa jaksossa:

1. Sosiaalioikeuden perusteet I, luennot (20 t) ja harjoitukset (12 t)
2. Sosiaalioikeuden perusteet II, luennot (20 t) ja harjoitukset (12 t)

Oheiskirjallisuus:

Sosiaali- ja terveydenhuoltolainsäädäntö 2004 tai uudempi painos. Lakimiesliiton kustannus.

A1b Sosiaalihuollon hallinnon perusteet (3 op/2 ov)

Harjula ym., Toimiva kunta. Kuntakoulutus Oy 2004.

Oulasvirta, Ohtonen & Stenvall, Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus. Tasapainoista ratkaisua etsimässä. STM:n julkaisuja 2002:19 ja teoksen **Liiteraportti**; Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus tasapainoista ratkaisua etsimässä. (<http://pre20031103.stm.fi/suomi/tao/julkaisut/oulasvirta/liiteraportti.pdf>)

A2 Sosiaalityön toimintakentät (15 op/3 ov)

Opiskelija on perehtynyt sosiaalityön kolmeen keskeiseen toimintakenttään. Hänellä on perustiedot sekä toimintakentillä kohdattavista ilmiöistä että keskeisistä toimintakäytännöistä ja -järjestelmistä.

Työtavat: kirjallisuuskoulustelut yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan yleisinä tenttipäivinä ja/tai osallistuminen kirjallisuutta korvaavaan opetukseen.

Syksyllä 2004 tai sitä ennen aloittaneet suorittavat yhden kohdan seuraavista:

A2a Terveys ja hyvinvointi (5 op/3 ov)

Heikkilä & Roos (toim.), Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukatsaus 2005. Stakes 2004.

Jähi, Työstää, tarinoida, selviytyä. Vanhemman psyykinen sairaus lapsuudenkokemuksena. Tampere: Acta Universitatis Tamperensis 1015. Tampere University Press 2004.

Doyal, What Makes Women sick? Gender and the Political Economy of Health. Macmillan Press Ltd, London 1995 **tai** **Rahkonen & Lahelma (toim.)**, Elämäkaari ja terveys. Gaudeamus 1998.

Heinonen & Metteri (toim.), Social Work in Health and Mental Health: Issues, Developments and Actions. Canadian Scholar's Press 2005.

A2b Pähteiden käyttö seurauksineen (5 op/3 ov)

Valitaan kaksi kirjaa seuraavista:

Thombs, Introduction to Addictive Behaviors. 2nd Edition. Guilford Press 1999.

Mäkelä ym., Alcoholics Anonymous as a Mutual-Help Movement. A Study in Eight Societies. University of Wisconsin Press 1996.

Babor ym., Alcohol: No Ordinary Commodity. Research and Public Policy. Oxford University Press 2003.

Hester & Miller (eds.), Handbook of Alcoholism Treatment Approaches. 3rd Edition. Allyn & Bacon 2003.

Connors ym., Substance Abuse Treatment and the Stages of Change. Selecting and Planning Interventions. Guilford Press 2001.

A2c Lapset ja lastensuojelu (5 op/3 ov)

Fox Harding, Perspectives in Child Care Policy. Longman 1991 tai uudempi painos.

Forsberg, Perheen ja lapsen tähden – etnografia kahdesta lastensuojelun asiantuntijakulttuurista.

Lastensuojelun keskusliitto 1998.

Järventie & Sauli, Eriarvoinen lapsuus. WSOY 2002.

Puonti, Saarnio & Hujala, Lastensuojelu tänään. Tammi 2004. (ei s. 21-60)

A3 Sosiaalityön taidot (21 op/14 ov)

Opiskelija on omaksunut käytännön sosiaalityön perusvalmiudet, joihin kuuluvat muun muassa työntekijän roolin oivaltaminen, haastattelutaidot ja sosiaalityön menetelmien käyttö. Lisäksi hänelle on syntynyt valmius toimia sosiaalityön organisaatiossa.

Työtavat: luennot, seminaarit, käytännön opetus ja kirjallisuuskoulustelu yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan yleisinä tenttipäivinä.

Edeltävät opinnot: kohdat A1a, A3a, A3b edellytetään suoritetuiksi ennen tai viimeistään samanlaisesti kohdan A3c kanssa.

Sivuaineopiskelijat suorittavat kohdat A3c ja d jollain rajoissa.

A3a Asiakastyön teorian (2 op/1 ov)

Heinonen & Spearman, Social Work Practice. Problem Solving and Beyond. Thomson & Nelson 2005. (ei lukuja 2 ja 11)

A3b Sosiaalityön menetelmät (3 op/2 ov)

Luennot (24 t/1 op) ja kirjallisuus (2 op)

Valitaan yksi seuraavista kohdista:

Maidment & Egan (eds.), Practice Skills in Social Work and Welfare. More than Just Common Sense. Allen & Unwin 2004.

Miller & Rollnick, Motivational Interviewing. Preparing People for Change. 2nd Edition. Guilford Press 2002.

Hubble ym., The Heart and Soul of Change. What Works in Therapy. APA 1999. (ei lukuja 9-12)

Jauhiainen & Eskola, Ryhmäilmiö. Perustietoa ryhmän käytöstä ja ryhmätyöstä sosiaalityöhön sovellettuna. WSOY 1994. **ja Seikkula**, Sosiaaliset verkostot. Ammattiauttajan voimavara kriiseissä. Kirjayhtymä 1994.

A3c Sosiaalityön taitoseminaari (48 t / 3 op/2 ov)

A3d Käytännön opetus ja ohjaus (9 vk / 13 op/9 ov)

A4 Tutkimusmenetelmäopinnot (6 op/3 ov)

Pääaineopiskelijoille.

Opiskelija tuntee erilaiset kvalitatiiviset ja kvantitatiiviset lähestymistavat ja osaa soveltaa niitä käytännössä erilaisten tutkimusongelmien ratkaisemiseksi. Näitä oppittuja taitoja sovelletaan tutkielmaseminaarissa.

Työtavat: aktiivinen luento-opetuksen seuraaminen ja kertaus- ja kirjallisuuskoulustelu yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan yleisinä tenttipäivinä.

Edeltävät opinnot: pääasääntöisesti edellytetään tiedekunnan yhteisistä opinnoista kohdat: Johdatus tieteelliseen ajatteluun ja tutkimukseen, Empiirisen tutkimuksen menetelmät sekä Tilastotiede ja SPSS.

Opintojakson yhteydessä suoritetaan tiedekunnan yhteisten opintojen kohta: **Tiedonhankintataidot aineopinnoissa 1 op.**

A4a Luennot (36 t / 3 op/1.5 ov)

A4b Kirjallisuus (3 op/1.5 ov)

Suoritetaan vaihtoehtoisesti joko kirjallisuus I tai II.

Kirjallisuus I:

Silverman, Doing Qualitative Research, sivut 1-13 ja 61-255. Sage 2000. **ja**

Alasuutari, Laadullinen tutkimus. 3. uudistettu painos. Vastapaino. Tampere 1999.

Kirjallisuus II:

Toivonen, Empiirinen sosiaalitutkimus, sivut 1-118 ja 168-399. WSOY 1999. **tai**

Alkula ym., Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät. WSOY 1995.

A5 Kandidaatin tutkielma (10 op/5 ov)

Pääaineopiskelijoille.

Opiskelija on käynyt läpi tutkimusprosessin, on oppinut soveltamaan käytännössä jotakin tutkimusmenetelmää ja kykenee esittämään tutkimukselliset perustaidot tutkielman muodossa.

Seminaarin kuluessa opiskelija on tuottanut kandidaatin tutkielman, joka on laajuudeltaan 20-30 tekstisivua. Kandidaatin tutkielma voi olla erikseen sovittaessa myös tätä suppeampi tieteellinen artikkeli. Kandidaatin tutkielma arvioidaan erillisellä lomakkeella.

Työtavat: aktiivinen osallistuminen seminaariin (48 t) ja kandidaatin tutkielman laatiminen.

Seminaarin yhteydessä suoritetaan kieli- ja viestintäopintoihin kuuluvista **suomen kielen opinnoista 2 op.**

Syventävät opinnot (120 op/40 ov)

Sosiaalityön syventävät opinnot suoritettuaan opiskelija tuntee sosiaalityötä koskevaa teoreettista, kriittistä ja toimintakäytäntöjä kehittävää keskustelua. Hän on laatinut laajahkon tutkielman ja oppinut sitä kautta soveltamaan teoreettista ja metodista asiantuntemustaan tutkimustehtävässään.

Harjoittelu on vahvistanut sosiaalityön ammatillisia valmiuksia. Tällä tavoin on vahvistettu kykyä itsenäiseen, huolelliseen ja perusteltuun ajatteluun ja sille perustuvaa asiantuntijuutta.

S1 Sosiaalityön ajankohtaiskeskusteluja (12 op/4 ov)

Opiskelijalla on tuntuma sosiaalityön ajankohtaiskeskustelujen teoreettisiin taustoihin ja hän pystyy hahmottamaan niiden käytännöllisiä seurauksia. Erityisesti asiantuntijuuden muutokset ja murrokset ovat hänelle tuttuja.

Työtavat: kirjallisuuskäytännön yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan yleisinä tenttipäivinä ja/tai osallistuminen kirjallisuutta korvaavaan opetukseen.

S1a Uusi asiantuntijuus (6 op/2 ov)

Healey, Social Work Practices. Contemporary Perspectives on Change. Sage 2000.

Parton & O'Byrne, Constructive Social Work. Towards a New Practice. Macmillan 2000.

S1b Sosiaalityön murros (6 op/2ov)

Valitaan yksi seuraavista b-kohdista:

S1b1 Palvelujärjestelmän uudelleen muotoutuminen (6 op/2 ov)

Harlow & Lawler (eds.), Management, Social Work and Change. Ashgate 2000.

Aaltonen, Sosiaalitoimen johtaminen – byrokraatia vai tulosjohtamista?

Tutkimus sosiaalitoimen johtamisesta Suomessa 1950-luvulta 1990-luvun puoliväliin. Joensuun yliopiston Yhteiskuntatieteellisiä julkaisuja 38. 1999.

Arnkil, Arnkil & Eriksson, Palveluiden dialoginen kehittäminen kunnissa. Sektorikeskeisyydestä ja projektien kaaoksesta joustavaan verkostointiin. Stakes Raportteja 253. 2000.

S1b2 Monikulttuurinen sosiaalityö

(6 op/2 ov)

Thompson, Promoting Equality: Challenging Discrimination and Oppression in the Human Services. Palgrave 1998.

O'Hagan, Cultural Competence in the Caring professions. London 2001. .

S1b3 Oikeudellistuva sosiaalityö

(6 op/2ov)

Jakso koostuu kahdesta eri osasta. Myös jommankumman osan suorittaminen erikseen on mahdollista.

Työtavat: luennot

1. oikeudellistuvan sosiaalityön kurssi (3 op/1ov)

2. lastensuojelun juridiikan kurssi (3 op/1ov)

S1b4 Arjen ja läheissuhteiden muutokset (6 op/2 ov)

Bäck-Wiklund & Johansson (toim.), Nätverksfamiljen. Stockholm:Natur och kultur 2003.

Roos & Hoikkala (toim.) Elämänpolitiikka, sivut 1-152. Gaudeamus 1998.

Ruuskanen (toim.) Sosiaalinen pääoma ja hyvinvointi: näkökulmia sosiaali- ja terveysaloille. PS-kustannus 2002.

S2 Tutkimuksen suunnat sosiaalityössä

(12 op/4 ov)

Opiskelija osaa jäsentää, miten yleisiä empiirisen tutkimuksen menetelmiä voidaan soveltaa sosiaalityölle ominaisiin tutkimusasetelmiin ja tuntee sosiaalityön tutkimukselle ominaiset tiedonmuodostuksen tavat. Lisäksi opiskelija on perehtynyt yhteen metodologiseen tai menetelmälliseen lähestymistapaan.

Työtavat: kirjallisuuskäytännön yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan yleisinä tenttipäivinä ja/tai osallistuminen kirjallisuutta korvaaviin luentoihin ja seminaareihin.

S2a Tutkimusmenetelmät sosiaalityössä

(6 op/2 ov)

D'Cruz ym., Social Work Research. Ethical and Political Contexts. Sage 2004.

Coffey & Atkinson, Making Sense of Qualitative Data. Complementary Research Strategies. Sage 1996. **tai** **Töttö**, Syvällistä ja pinnallista: teoria, empiria ja kausaalisuus sosiaalitutkimuksessa. Vastapaino 2004.

S2b Erilaiset tiedonmuodostuksen tavat

Valitaan yksi seuraavista b-kohdista:

S2b1 Arviointitutkimus (6 op/2 ov)

Valitaan kaksi seuraavista kohdista:

Berk & Rossi, Thinking about Program Evaluation. 2nd Edition. Sage 1999. **ja**

Robson, Käytännön arvioinnin perusteet. Opas evaluation tekijöille ja tilaajille. Tammi 2001.

Babor & Del Boca, Treatment Matching in Alcoholism. Cambridge University Press 2003.

Shaw, Qualitative Evaluation. Sage 1999.

Wampold, The Great Psychotherapy Debate. Models, Methods and Findings. Lawrence Erlbaum 2001.

S2b2 Konkreettinen sosiaalityöntutkimus

(6 op/2 ov)

Williams ym. (eds.), Welfare Research: A Critical Review. UCL Press. 1999.

Paananen ym. (toim.), Faktajuttu. Tilastollisen sosiaalityöntutkimuksen pelisäännöt. Vastapaino 1999.

Heikkilä & Kautto (toim.), Suomalaisten hyvinvointi 2002. Stakes 2002.

S2b3 Kielen ja vuorovaikutuksen tutkimus

(6 op/2 ov)

Jokinen ym., Diskurssianalyysi liikkeessä. Vastapaino 1999. **tai**

Jokinen ym., Diskurssianalyysin aakkoset. Vastapaino 1993.

Jokinen & Suoninen (toim.), Auttamistyö keskusteluna. Tutkimuksia sosiaali- ja terapiatyön arjesta. Vastapaino 2000.

Miller, Becoming Miracle Workers: Language and Meaning in Brief Therapy. Aldine de Gruyter 1997. **tai Hall**, Social Work as Narrative: Storytelling and Persuasion in Professional Texts. Ashgate 1997.

S2b4 Etnografinen ja osallistuva tutkimus

(6 op/2 ov)

Hammersley & Atkinson, Etnography: Principles in Practice. Routledge 1983 tai uudempi painos. **tai Coffey**, The Etnographic Self. Sage 1999.

Eräsaari, Kohtaamisia byrokraattisilla näyttämöillä. Gaudeamus 1995.

Pösö, Kolme koulukotia. Tutkimus tyttöjen ja poikien poikkeavuuden määrittelykäytännöistä koulukotihoidossa. Acta Universitatis Tamperensis 1993.

S2b5 Kerrottujen kokemusten tutkimus

(6 op/2 ov)

Vilkkö, Omaelämäkerta kohtaamispaikkana. Naisen elämän kerronta ja luenta. SKS 1997. **tai Hänninen**, Sisäinen tarina, elämä ja muutos. Acta Universitatis Tamperensis 1999.

Laitinen, Häväistyt ruumiit, rikota mielet. Vastapaino 2004.

Hyväri, Vallattomuudesta vastuuseen: kokemuksen politiikan sankaritarinoita. Tietosanoma 2001.

Nousiainen, Lapsistaan erillään asuvat äidit. Äitiysidentiteetin rakentamisen tiloja. SoPhi 2004.

S3 Sosiaalityön vaativat asiantuntijataidot

(19 op/6 ov)

S3a Moniammatillisuus (4 op/1 ov)

Opiskelija on tutustunut moniammatillisen työn teoreettisiin lähtökohtiin, lähestymistapaan ja työskentelyyn.

Työtavat: opiskelu tapahtuu sekä klinikkaopetusena moniammatillisissa opiskelijaryhmissä (joko S3a1 tai S3a2) että kirjoittamalla esseet oheismaateriaalia hyödyntäen.

S3a1 Moniammatillinen klinikkaopetus

(4 op/1 ov)

S3a2 Kuntoutus – moniammatillista yhteistyötä (4 op/1 ov)**S3b Sosiaalityön harjoittelu (15 op/5 ov)**

Opiskelija on harjaannuttanut sosiaalityön asiantuntijuuttaan kehittämällä omaa työtään ja sosiaalityötä osana yhteiskuntapolitiikkaa sekä vaikuttamalla yhteiskunnalliseen muutostyöhön.

Työtavat: 3 kk harjoittelu sosiaalityössä. Harjoittelusta laaditaan kirjallinen analyysi, jossa hyödynnetään viimeisintä sosiaalityön kirjallisuutta.

S4 Pro gradu –tutkielma ja sitä tukevat opinnot (77 op/26 ov)

Opiskelija on oppinut seminaarin kuluessa hallitsemaan itsenäisesti tutkimustyöprosessin, jonkin tutkimusmenetelmän ja esittämään tutkimustuloksensa tutkielman muodossa. Opiskelija kykenee raportoimaan tutkimuksensa tieteellistä esitystapaa ja hyvää suomenkieltä käyttäen.

Tutkielmallaan opiskelija osoittaa kykenevänsä pitkäjänteiseen työskentelyyn tieteellisen ongelman ratkaisemiseksi.

Työtavat: aktiivinen osallistuminen seminaariin ja tutkielman laatiminen. Tarkemmat tiedot laitoksen kotisivulla olevasta pro gradu –tutkielman tekemistä esittelevästä oppaasta.

S4a Pro gradu -tutkielma (40 op/20 ov)

S4b Tutkielmaa tukevat opinnot (20 op/-)

S4c Tutkielmaseminaari (17 op/6 ov)

Ohjeelliset opintojen ajoitukset

Kandidaatin tutkinto

1. vuosi 60 op				
	1. periodi	2. periodi	3. periodi	4. periodi
pääaine	P1a Sosiaalityön peruskurssi 2 op P1b Sosiaalityön historia 2op P1c Sosiaalityön arvot ja etiikka 2 op	P1a Sosiaalityön peruskurssi P1d Sosiaalityön teoria ja tiedonmuodostus 3 op P2a1 Vapaaehtoistyö 3 op tai P2a2 Elävät käytännöt 3 op	P2a Vapaaehtoistyö tai P2a Elävät käytännöt P2b Kokijana, näkijänä ja tulkkina 2 op P3 Syrjäytyminen, toiseus ja osallisuus 3 op P4 Yhteisöt ja yhteisösosiaalityön lähtökohdat 3 op P5 Sosiaalityön toimintaympäristö 5 op	P2b Kokijana, näkijänä ja tulkkina P3 Syrjäytyminen, toiseus ja osallisuus P4 Yhteisöt ja yhteisösosiaalityön lähtökohdat P5 Sosiaalityön toiminta ympäristö 5 op
yhteiset opinnot	Orientoivat opinnot ja HOPS Yhteiskuntatieteiden ajankohtaisia kysymyksiä 3 op Tiedonhankinnan perusteet 2 op Tietotekniikka 3 op	Johdatus tieteelliseen ajatteluun ja tutkimukseen 3 op	Yhteiskuntatieteiden teoriat (alkaa) 5/2=2,5 op	Yhteiskuntatieteiden teoriat (jatkuu) 5/2 = 2,5 op
kielipinnot	Vieraan kielen kirjallinen taito 3 op (tai periodit 2-4)	Suomen kielen opintojen aloitusluento osana yhteisiä opintoja Vieraan kielen kirjallinen taito (tai periodit 2-4)	Suomen kielen kirjallisen viestinnän kurssi 1 op (tai periodi 4)	
sivuaine	Sivuaineopintoja koko ensimmäisen vuoden aikana yhteensä 13 op			

2. vuosi 60 op				
	1. periodi	2. periodi	3. periodi	4. periodi
pääaine	A1a Sosiaalioikeus 5 op A1b Sosiaalihuollon hallinto 3 op A2 Sosiaalityön toimintakentät 15 op A3c Sosiaalityön taitoseminaari 3 op	A1a Sosiaalioikeus A1b Sosiaalihuollon hallinto A2 Sosiaalityön toimintakentät A3c Sosiaalityön taitoseminaari	A2 Sosiaalityön toimintakentät A3a Asiakastyön teoriat 2op A3b Sosiaalityön menetelmät 3 op A3c Sosiaalityön taitoseminaari	A3d Käytännön opetus 13 op
yhteiset opinnot	Empiirisen tutkimuksen perusteet 3 op (tai periodi 3)	Tilastotiede ja SPSS 5 op (tai periodi 4)	Empiirisen tutkimuksen perusteet 3 op (tai periodi 1)	

2. vuosi 60 op				
	1. periodi	2. periodi	3. periodi	4. periodi
kieliopinnot	Suomen kielen suullinen viestintä 2op 2. opintovuosi tai myöhempi Ruotsin kielen kirjallinen ja suullinen viestintä yhteiskuntatieteilijöille 3 op, 2. opintovuosi tai myöhempi			
sivuaine	Sivuaineopintoja koko toisen vuoden aikana yhteensä 3 op			

3. vuosi 60 op				
	1. periodi	2. periodi	3. periodi	4. periodi
pääaine	A4a Metodiluennot ja harjoitukset 6op A5 Kandidaatin tutkielma 10 op	A4a Metodiluennot ja harjoitukset A5 Kandidaatin tutkielma 10 op	A5 Kandidaatin tutkielma 10 op	A5 Kandidaatin tutkielma 10 op
yhteiset opinnot	Tiedonhankintataidot aineopinnoissa 1 op			
kieliopinnot	Vieraan kielen kommunikatiivinen taito 3 op (tai periodit 3 ja4)	Vieraan kielen kommunikatiivinen taito (tai periodit 3 ja 4)	Suomen kielen kirjallinen viestintä, palauteosa 2 op(tai periodi 4.)	Suomen kielen kirjallinen viestintä, palauteosa (tai periodi 3)
sivuaine	Sivuaineopintoja koko kolmannen vuoden aikana yhteensä 38 op			

Maisterin tutkinto

1. vuosi 60 op				
	1. periodi	2. periodi	3. periodi	4. periodi
pääaine	S1 Sosiaalityön ajankohtais-keskusteluja 12 op (tai periodi 2) S3 Sosiaalityön vaativat asiantuntija-taidot 19 op (tai periodit 2-4)	S1 Sosiaalityön ajankohtais-keskusteluja S3 Sosiaalityön vaativat asiantuntija-taidot	S2 Tutkimuksen suunnat sosiaalityössä 12 op (tai periodi 4) S3 Sosiaalityön vaativat asiantuntijataidot S4c Tutkielma-seminaari	S2 Tutkimuksen suunnat sosiaalityössä S3 Sosiaalityön vaativat asiantuntijataidot S4c Tutkielma-seminaari
yhteiset opinnot				
kiellopinnot				
sivuaine				

2. vuosi 60 op				
	1. periodi	2. periodi	3. periodi	4. periodi
pääaine	S4a Tutkielma 40 op S4c Tutkielma-seminaari 8.5 op	S4a Tutkielma S4c Tutkielma-seminaari 8.5 op S4b Tutkielmaa tukevat opinnot 10 op	S4a Tutkielma S4b Tutkielmaa tukevat opinnot 10 op	S4a Tutkielma S4b Tutkielmaa tukevat opinnot
yhteiset opinnot				
kiellopinnot				
sivuaine				